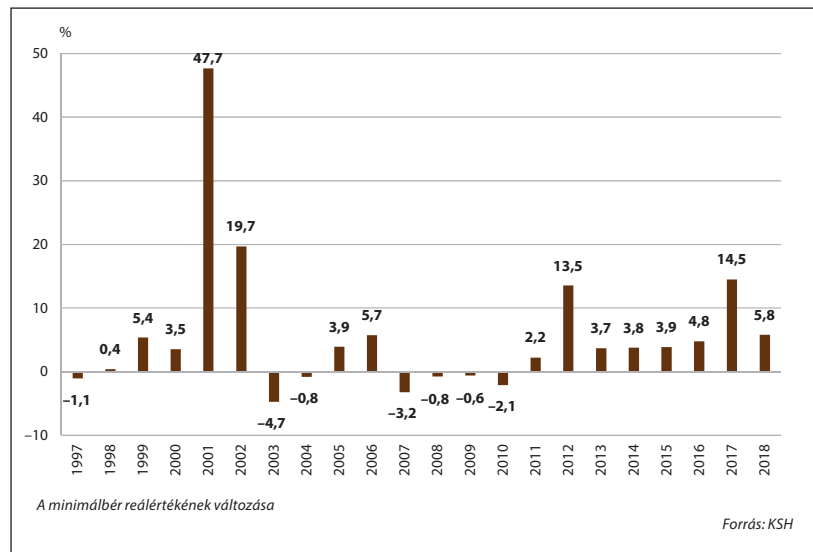

B.5.5. A minimálbér reálértékének változása

Az alkalmazásban állók keresete – köztük a minimálbér – a háztartások jövedelmének, így létbiztonságának jelentős tényezője, ugyanakkor a termelési költségek nagy részét kitevő munkaerő-költség fő tétele is egyben. A minimálbér bruttó összegű, tehát a jövedelemadó és a társadalombiztosítási járulék levonása előtti összeg. A költségvetésnek is szerves részét képezi, hiszen a változása mind a bevételi, mind a kiadási oldalra hatást gyakorol: emelése közvetlenül növeli az adó- és járulékbevételeket, akárcsak a kormányzati szektorban minimálbéren foglalkoztatottak bérét. Jelen elemzésben a minimálbér reálértékének változását vizsgáljuk,

amely nem más, mint a minimálbér előző évhez viszonyított, százalékban kifejezett nominális emelkedésének és az adott évi infláció mértékének különbsége. Amennyiben az érték pozitív, akkor a minimálbér reálértéke nőtt, mivel nagyobb mértékben emelték a minimálbért, mint amekkora a fogyasztói árindex változása volt. Ha az érték negatív, akkor a minimálbér reálértéke csökkent. A minimálbér összegét minden évben kormányrendelet határozza meg, a reálérték számításához használt éves fogyasztói árindexet a KSH számítja ki és teszi közzé, ez jelzi az infláció mértékét.

A fogyasztói árindex a lakosság által saját felhasználásra vásárolt termékek és szolgáltatások reprezentánsaiból összeállított fogyasztói kosár átlagos árváltozását méri. Közel ezer árucikk és szolgáltatás megfigyelésén alapul, amelyek körét a KSH minden évben felülvizsgálja. Az árváltozások lakossági kiadásokra gyakorolt hatásához ismerni kell azok fogyasztásban elfoglalt súlyát is, amely súlyok a termék- és szolgáltatáscsoportoknak a lakosság vásárolt fogyasztásában elfoglalt arányát jelentik. 2007 és 2010 között a minimálbér reálértéke minden évben csökkent, azaz az infláció meghaladta a minimálbér emelését. Ez a tendencia átfordult, és 2011-től a minimálbér reálértéke enyhén növekedett. A 2012-ben tapasztalható jelentősebb minimálbér-emelkedés az adójóváírás kivezetésének kom-

penzálása miatt történt, de ezt figyelembe véve ez az év is belesimul a trendbe. 2017-ben ismét jelentős emelkedés figyelhető meg, amely a minimálbér 15%-os emelkedésének és az alacsony inflációnak köszönhető. 2018-ban további növekedés várható, mivel a minimálbér 8,2%-kal emelkedett az előző évhez képest.

Az Eurostat 2004-től közöl adatokat a minimálberek (euró/hó) alakulásáról azokra az országokra vonatkozóan, ahol létezik minimálbér. A bérek, keresetek és a minimálbér országok közötti összehasonlítását azonban számos körülmény nehezíti. Ilyen például az árak különbözősége, amelyet az árszínvonalak országok közötti arányának meghatározásával igyekeznek kiküszöbölni. Ezenkívül a béreket terhelő elvonások mértéke is országonként különbözik. 2017 januárjában az Európai Unió 28 tagállama közül 22 alkalmazott nemzeti minimálbért, amelyek havi összegében elég nagy különbség figyelhető meg az országok között. A skála a bulgáriai 235 euró/hó összegtől a luxemburgi 1999 euró/hó összegig terjed, Magyarország a 412 euró/hó összeggel a mezőny utolsó harmadában kap helyet. Az euróban kifejezett minimálberek a 2008-as értékekhez képest 2017-re minden, nemzeti minimálbért alkalmazó uniós tagállamban növekedtek, kivéve Görögországot, ahol 14%-os csökkenés volt tapasztalható.

A minimálbér reálértéke 2011 óta folyamatosan nő, 2017-ben pedig kiugróan magas, a közel 15%-os minimálbér-emelésnek és az alacsony inflációnak köszönhetően.